

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség: Strada Printal Carol
(Balogyi Domb-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Háborus bonyodalmak a német trónörökös hazatérése miatt

Terjed a berlini sztrájk — Hittlert kiutasítják Bajorországból

— Az Estilap eredeti távirata —

németbirodalom válsága
rögnapra megoldhatatlanabb
A német trónörökös haza-
vezése úgy a bel, mint a kül-
politikai feszültséget fokozza. A
kanálküliség, a pénz és ke-
rtség mind nagyobb mér-
et ölt. A birodalmi kormány
országos kormányok közötti
nyony is egyre kuszátabb.
és Ludendorff ismét egy tá-
ban.

Wolff-ügynökség különben
jelenti:

A trónörökös ma este hat
órákor kastélyába érkezett.

Poincaré állásfoglalásáról kü-
böző hírek keringenek. Egyik
rint csatlakozik az angol-
t tiltakozáshoz, de szankciót
almazni nem hajlandó. A má-
verzió szerint a párisi sajtó
nearé sugalmazására élesen
a trónörökös hazatéréről.
többen

követelik, mint háborus
bünyösnek kiadatását; sőt
szankcióul újabb terüle-
tek megszállását.

brüsszeli Havas jelentése
rint Belgium

Grafft hadnagy meggyilkol-
lásért kívánja a német
trónörökösét, mint a háboru
főbűnösét kiadni és fele-
lősségre vonatni.

a német birodalmi kormány
szolgáltatás kérdésében ne-
séget támasztana, újabb né-
nagy városokat kell meg-
lani. A belga kormány —
nkciók terhe mellett —

határidőhöz kötött jegyzé-
ket küldött Németország-
nak.

Wolff ügynökség megcáfol-
a külföldi lapoknak azt a hi-
hogy a német excsászárnak
környezetének utlevelet állí-
ak ki.

A berlini nyomdászsztrájk is
zedelmes fodulatot vett. —

kt tábornok rendeletének a
nkások reggel engedelmes-
tek, de aztán azzal távoztak
munkából, hogy szakszerveze-
határozatát megvárják. Eze-
az üléseket nem engedélyez-
sőt a vezetőket letartóztat-

Ez a helyzetet elmérgesítet-
te. A sztrájkolók eltökélték,

hogy követeléseiktől nem
tágitanak.

A sztrájk más ágakra is kiter-
jed. Az állami tisztviselők, ma-
gánhivatalnokok és különösen a
banktisztviselők követelik a fi-
zetésüket értékálló pénzben. —
Utóbbiak kilencvenszázalék szó-
többséggel kimondották a sztráj-
kot.

Tartani lehet, hogy a kormány

magatartása következtében az
egész birodalomban kitör a
sztrájk.

Münchenből is további tünte-
téseket jelentenek.

Az egyetemi hallgatók össze-
ütköztek a rendőrséggel. Kahr
és Lossow sajnálkozásukat fe-
jezték ki. Mindnyilvánvalóbb,
hogy egy táborban vannak már
az összes reakciók és Hittlert
játszák ki bűnbakknak.

Tovább folyik az előadás a református leányiskolában

Téves hírek a tanári kar lemondásáról — Nagy Vilmos nyilatkozata — Mit mond Sulyok püspök

Az amugy is nyomoruságos
tanügyi viszonyok mellett.

megdöbbenést keltően hatott a
reggeli lapokban a híre, hogy a
nagyváradai református leány-
iskola tanári kara lemondott.

A tanári kar állítólag már ré-
gebben foglalkozott a lemondás
tervével, miután éveken keresz-
tül éles ellentétek merültek fel,
állították őket szembe az iskola
igazgatójával, Nagy Vilmossal.
A tanári kar végül Sulyok Ist-
ván püspökhöz fordult orvos-
lásért. Az orvoslás azonban egy-
re később, míg a tanári kar
kénytelen volt a végső gesztus-
hoz fordulni.

A kinos ügyben magához a
sulyosan kompromittált Nagy
Vilmos iskolaigazgatóhoz for-
dultunk, ki az Estilap munkatár-
sának a következőket mondotta:

— Nagyon kellemetlenül érin-
tett a reggeli lapoknak a közle-
ménye, annál is inkább, mert
nem a tényeknek megfelelő be-
állításban tüntetik fel a törté-
teket. Miután egyéni becsüle-
temben is megtámadtak, a bíró-
ság utján veszek magamnak
elégtételt. Az ügyet különben is
az egyházmegyei bíróság veszi
tárgyalás alá és természetesen
természetesen csupán a vizsgál-
lat befejezése után nyilatkozha-
tok.

A megjelent cikkek valódisá-
gáról talán csupán annyit, hogy
a tanítás az összes osztályokban
a legnagyobb rendben folyik to-
vább. Nem a tanári kar, hanem
csak két tanár. Gyenge Jánosné
és Ritoók István mondtak le.
A tanítás menetét ez a körül-

mény azonban semmiesetre sem
zavarja, hiszen jelenleg a ro-
mán nyelv előadó tanárain ki-
vül tizenkét rendes tanár mű-
ködik.

Felkerestük az iskolabizottság
elnökét Csernák Béla lelkészt
aki a következőket mondotta:

— Az ügyben érdemes nyil-
latkozatot egyelőre nem tehetek,
miután nem ismerem kellő mó-
don a történeteket. Az igazgató-
tanács ma délután értekezletet
tart és ezen az ülésen bizonyára
szóba kerül a tanárok lemondá-
sának közvetlen indoka is. A
megjelent hírek azonban tulzo-
tak, mert tudomásom szerint a
tanítás a legnagyobb rendben fo-
lyik tovább.

Sulyok István a református
egyházmegye feje ezzel a kinos
ügyvel kapcsolatban így nyilat-
kozott a Nagyvárad Estilap
munkatársának:

— Ugy látszik, hogy az utóbbi
időben a tantestület bizonyos
tagjai és az igazgató között a

Ludendorff is Hittler ellen
fordult.

Kahrnak levelet írt, melyben
megtagad Hittlerrel minden kö-
zösséget. Bizonyosságul hozza fel,
hogy ő ajánlotta Hittlernek,
hogy szolgáltatassa ki magát. Őt
(szegény) Ludendorffot ismét
megtévesztették! — írja levelé-
ben — (Neki embermilliók vére-
vel szabad tévelyegni!)

A bajor hivatalos jelentés
közli, hogy Hittler osztrák szü-
letésű, a háborút a német hadse-
regben harcolta végig, régebben
folyamodott német állampolgár-
ságért, de még nem kapta meg.
Valószínűleg kiutasítják a német
birodalomból és Ausztriába to-
loncolják.

harmónia megbomlott. Hogy
miért, azt majd a bírói vizsgálat
fogja kideríteni. A panaszkodó
tanárok hozzám szeptemberben
tényleg beadtak egy memoran-
dumot, amelyben vizsgálatot
kértek az igazgató ellen. Mint-
hogy azonban az igazgatótanács-
nak ismernie kell a sérelmeket,
amelyek miatt a panaszkodás
történik, én egyenesen arra uta-
sítottam a panaszkodó tanáro-
kat, hogy az egyházkerületi sza-
bályrendelet értelmében bead-
ványukat egészítsék ki a sérel-
mek felsorakoztatásával. Ebben
az alakban a panaszkodók nem
tettek eleget, hanem sérelmeiket
az igazgatótanács megkerülésé-
vel az egyházmegyei bírósághoz
juttatták el, ahol az ügy ma fo-
lyamatban van. A panasz és a
lemondás tehát semmiképpen sem
egyidőben történik.

— A tanárok azt az állításukat,
hogy a bánásmód miatt mennek
el, nem tudják bizonyítani.

Grozavescu a magyar királyi Operában A román énekes nagy sikere

— Bécsi tudósítónk távirata. —

A bécsi Volksoperben óriási
sikerrel lép fel Grozavescu
Traján, a kiváló román tenoris-
ta, akit a nagyváradai közönség
is több ízben ünnepelt. A bécsi
sajtó elragadtatottan ír a teno-
ristáról, akit a fiatal Carusohoz
hasonlít.

Grozavescu januárban Buda-
pesten, a magyar királyi Operá-

ban fog vendégszerepelni. Az
Aidában, Troubadourban és a
Faustban lép fel s szerepeit ma-
gyarul fogja énekelni. Buda-
pesti szereplése elé művészko-
rökben is feszült érdeklődéssel
tekintenek.

A nagyjövőjű énekes Lugoson
született s a kolozsvári operában
játszott.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Szerda Csütörtök

Jó kutya, rossz emberek

A főszerepben:

Bobby, a cioda kutya

DORIAN FILM

HIREK

* Románia kölcsöntárgyalásai. Bukarestből jelenti a Rador: Az Adeverul párisi értesítése szerint Victor Antonescu párisi kölcsöntárgyalásai sikerrel haladnak és remélhetőleg e hó végéig befejezést is nyernek.

* Bratianu kemény válasza készül. Bukarestből jelenti a Rador: A miniszterelnök elrendelte, hogy az egyes miniszteriumok készítsék el a liberális párt uralomrajutása óta elintézt működési anyagot és azt összegyűjtve terjesszék fel hozzá, mert a felirati vita befejezése alkalmával részletes választ akar adni az ellenzéknek.

* Beteg a polgármester. Dr Bucico Koriolán polgármester, aki tegnap tért vissza a temesvári királyi ünnepségekről, ut közben erősen meghűlt úgy, hogy pár napig kénytelen ágyát őrizni.

* Olteanu tábornok távozása. A városi tanács holnap este társasvacsorát ad a távozó Olteanu tábornok helyőrségi parancsnok tiszteletére.

* Az orszórszági román bonok. Bukarestből jelenti a Rador: A bukaresti olasz követ és a román kormány között tárgyalások folynak az Olaszországban levő kincstári bonok konszolidálása ügyében.

* Várad rendőrk a temesvári király-ünnepségen. A temesvári királylátogatási ünnepségeken a nagyvárad rendőrség egy különítménye is résztvett. A detachment vezetője Pap József rendőrtiszt volt. A nagyvárad rendőrség emberei lelkiismeretes pontossággal végezték a rájuk rótt feladatukat és Voinescu vezérfelügyelő külön elismerését nyilvánítták irántuk.

* Eljegyzési hír. Klein Hermann és Grünstein Adél jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) Bassa Etuskát Bassa Mátyás földbírtokos leányát Lontóról (Csehszlovákia) eljegyezte Hillinger Sándor borkereskedő Nagyvárad. (Minden külön értesítés helyett.)

* Francia nyilvános leckék. A francia-román kör által létesített francia leckék f. hó 13-án (kedden) d. u. fél hat órakor, a vármegyeháza kistermében kezdődnek meg.

* Őszi és téli idényre angol szövet kiállításának megérkeztek. Hackmayer üzletésze, Kossuth-utca 2.

* Állatfilm a Dorian-Filmszínházban. Ma, szerdán mutatja be a Dorian-filmszínház legújabb műsorát, a Jó kutya, rossz emberek című 4 felvonásos bűnügyi történetet, amelynek főszerepét Bobby, a kutya játssza. Ezt megelőzi egy kacagtató 2 felvonásos Fatty-kép. A rendkívül hosszú és érdekes műsor csak szerdán és csütörtökön látható. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

* Elpusztult műemlékek. Rómából jelenti: Nápolyban ma éjjel a San Carlo alla Roma nevű történelmi emlékü templomban rövidzárlat következtében tűz ütött ki. A régi főoltár és az orgona, valamint egy tizenhét századbeli márványkereszt elpusztult.

* Kik kaptak utlevelet? Az államrendőrség utlevélosztályán ma délelőtt a következők kaptak utlevelet: Gottfried Bernát, Szunyogh Viola, Szántó István és neje, Friedmann Mór, dr. Weismann Jenőné, Varga Gedeoné, Mellinger Aranka, Fisch Izrael, Leitner Károly, Balogh Helén, Borodi György, Sebő László, Groszmann Oszkárné, Szücs Jenő, Drimba Imre, Szántó Dezsőné, Schulhoffer Teréz.

* Elválaszthatatlan szerelmek. Bonyodalom két Veisz körül. A másodosztály irodalmi bajnokság. Látogatás Drágos Teofil otthonába. Ófelsége személyesen csapott el egy postafőnököt. Mit akar a Tivadar a nőktől. Várad szilánkok irta Gyl, stb. stb. Szenzációs cikket tartalmaz a Gyilkos e heti száma, mindenkinek meg kell venni.

* A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők helyi csoportja vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli taggyűlést tart a „Palace” étterem pincéjében. Napirend. 1. A vezetőség lemondása és új vezetőség választása. 2. Az alkalmazottak bálja. 3. Helyiség kérdése. Fölkérjük tagjainkat, hogy megfelelő agitációt fejtsenek ki a taggyűlés sikere érdekében. A vezetőség.

* TÁBORI EMIL óriási sikerrel vendégszerepel a Bonbonnierben.

* A „Minerva” fehérnemű szalon eredeti bécsi és párisi modelleivel ideérkezett és e hó 14. és 15-én Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. Rigó Ilona kalapszaloniában kiállítást rendez, mely vételkényszer nélkül megtekinthető délelőtt 9-11-ig, délután 4-7-ig.

* A favágásnak is van adója. A városi tanács közli hogy minden beépített vagy mozgó favágó körfűrészgép után évi 300 lei fizetendő. A városi adóhivatal felhívja mindazokat, akiknek a város területén beépített vagy mozgó körfűrészgépei vannak, hogy azokat a városi adóhivatalnál 1923. nov. 25-től 30-ig jelentésük be. Az esedékes díj a fizetési meghagyás kézbesítését követő 15 nap alatt fizetendő be.

* Lopás a fürdőben. Kellemetlen meglepetés érte tegnap délután a Rimanóczy-fürdőben Sungel Ferenc lakost. Egy szemfüles tolvaj kihasználta a kedvező alkalmat és amire Sungel kijött a vízből, lezárt kabinból kiemelte tárcáját, amelyben kevés pénz, de annál fontosabb iratok voltak. A nyomozást a rendőrség bevezette.

* Az Apolló moziban ma, szerdán ismét egy nagyszabású sláger film kerül bemutatásra. Ellen Richter és Huszár Károly (Puffi) nagyszerű és legújabb alakításai láthatók a Montecarlói kalandornő izgalmas kalandtörténetben. Az izgalmas cselekményű filmen eredeti felvételekben látható Spanyolország, Marokkó és Egyiptom legszebb részei. A három részes filmet az Apolló-mozi két részben mutatja be. Az első rész ma, szerdán és holnap, csütörtökön kerül bemutatásra. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

A Parisien Grillben

minden este 10 és fél órai kezdettel szigorúan családi műsor

világvárosi attrakciókkal

* A mai munkás előadás, miután a városháza dísztermét a mai estén más célra foglalták le, — elmarad. A legközelebbi előadás határidejét közölni fogja a kulturbizottság.

Fischer Áruházában Saspassage Harisnyák, Sokni, keztük Clark, Lancz, Oroszlán cernák és minden rövidárú olcsón vásárolhatók.

Az „APOLLO” mozgószínházban

A montecarlói kalandornő

grandiózus kalandorláger 13 felvonásban

3 rész helyett 2 részben

Főszereplők: Ellen Richter és Huszár Károly (Puffi)

Első rész: Második rész:

szerda csütörtök péntek szombat

Jön a

Tüzek

Bolgár komitacsik gerázdalkodása

Bukaresti tudósítónktól: Konstanca jelenti, hogy a bolgár komitacsik úgy látszik — máris megunták négy hetes téltenségüket, mert tegnap előtti éjjel betörték a Durostor-mező Ceina faluba. Először a postaőrházat támadták meg. Csak az asszonyok látták otthón. Csúnyán elverték, és elvették 260 leinyi pénzét és sok értéktárgyát. Majd egy parasztembette látogatást a komitacsik. 12.000 leit és 30.000 levt raboltak. Azután visszavonultak, de utközből az országúton kifosztottak egy szegény parasztot. 150 leit kaptak ki zsebből és az utolsó darabig leszedték haját.

* Tábori Emil rekord közönség előtt lépett fel tegnap este a Bonbonnierben óriási sikerrel. „A szoknyavadász” című legújabb Tábori bohózatát Tábori vendégfellepte még és holnap fejeződik be.

* A várad livrés inasok adója. A városi tanács közli hogy livrés inasok után fizetendő lak kivetése 1923. április 1-én visszamenőleg életbelépett. határozat értelmében azon inasok után, akik sujtással pásmánthalt vagy kokárdával ellátott libériákat hordanak 1000 lei, azok után pedig a lak egyszerű libériákat hordanak évi 500 lei díj fizetendő. A városi adóhivatal ennél fogva felhívja azokat a cselédgazdákat, akiknek livrés inas van, hogy azokat libériáikuk nőségének feltüntetésével a városi adóhivatal földszint 27. szobájában 1923. november 15-től, 25-ig terjedő határidőben jelentésük be. Az esedékes díj fizetési meghagyás kézbesítését követő 15 nap alatt fizetendő. Azok, akik a bejelentést elmulasztják vagy téves adatokat jelentenek be, kihágást követnek el és a fizetendő díj 5-10-szeresével büntetendő.

A pápa enciklikája agörögkeleti egyházhoz

A Chicago Tribune. római tudósítója szerint a pápa tegnap újabb lépést tett arra, hogy a görög keleti orthodox egyház kibéküljön a római katolikus egyházzal. Az alkalmat erre Szent Jozefat halálának évfordulója szolgáltatta, aki az egységes egyház ügyének vértanúja volt. Tizenegyedik Pius pápa most enciklikát bocsájtott ki, melyben hangoztatja, hogy a szláv katolikusok különválása igen sajnálatos esemény volt és reményét fejezi ki, hogy a két egyház egyesülése mielőbb megtörténik. Egyben felhívja a pápa a katolikus világ figyelmét az oroszok rettentő szenvedéseire és kéri hívelt nyújtsonak támogatást az orosz szovjet karmal közöttvergődő hívőknek.

A tegnap esti

Rose-koncert

Valami előkelő elegancia ömlött el azon az idős uron, aki tegnap negyed magával megjelent a váradi publikum előtt, s a megnesesült muzsika szent áhitatát terítette a Katholikus Kör zsufolt termére. Arnold Rosét most ünnepelte Bécs hatvanadik születésnapján. Amint megállott a dobogón, ha nem hegedűt tartott volna finom ujjai közt, holmi hüvös diplomataként tűnt volna élénk. De az évek tűnése nem tompított a fényen, amely ezt a kivételes muzsikust egy emberöltőn át övezte. Tizenháromesztendőskorában szerezte meg a művészdiplomát, s Bécs akkor a hegedűritka művészt ünnepelte benne. De Rose létért a virtuóz sikerek színesebb utjáról. Komoly stúdiummal adta oda magát a kamaramuzsikának. Közben a bécsi Hofoper koncertmestere lett és a császári Opera nagy hegedűs feladatai közben tizenkilencéskorában megalkototta a vonósnégyesét, amely csakhamar Európa legpompásabb kamaraegyüttese lett. A csodagyerek startjával indult anélkül, hogy ennek gyümölcsöző lehetőségeit kihasználta volna, s ma ősz hajjal, de a fiatalság entuziazmusával cáfolja az idők mulását... Most eljött egyetlen esztendő közénk is.

A Rose-kvartett tegnapi hangversenyén három klasszikus vonósnégyes került műsorra. Ami szépséget a zeneművészetnek ez a kifinomult előadási formája feltárhathat, az a négy muzsikuskon előadásában kiteljesedett. Mozart vonósnégyesével kezdtek az estét. Könnyed csipkék remekbe szőtt komplikációja ez tüneményes közvetlenségig egyszerűsítve. De igazi művészetüknek kifejezője a Beethoven-stílus, ezért a Damoll-kvartett csodálatos mélysége és imponáló ereje feledhetetlen élményként hatott. Az Andante-tétel varázslatos kantilénái a leglaikusabb hallgatót is magukkal ragadták. Schubert ismert vonósnégyesével zárta be a műsort. Itt a másodikként tétel oratórium-szerű hangszerezése a legbravúrosabb orchestrális hatást keltette. De a többi tételek is éreztették Schubert poétikus lelkének halk ellágyulását, vagy ép frappáns lendületeit.

Rosénak három társával: a

váradi származású Ruzicskával, Fleischerrel és Buxbaummal együtt az őszinte és lelkes ünneplésből bőven kijutott. A hangverseny külső képe is nagyvárosias szintet kapott s az

izléssel renovált koncertterem, a hangulatos beállítású dobogó és az előkelően fényes publikum mindmegannyi a hangversenyszalon szerencsés perspektíváit vetítették.

A külügyminisztérium kommunikéje a román-orosz tárgyalásokról

Bukaresti tudósítónk jelenti: A külügyminisztérium sajtóirodája a következő hirt közli:

A lapok különböző fantasztikus híreket közölnek a Románia és Oroszország között rövidesen meginduló kereskedelmi tárgyalásokról.

A valóság a következő: a román delegátusok és a szovjet kiküldöttei november 10-én Triapolban összeültek. hogy különböző nyers- és ipari termékek csereforgalmának lehet-

tőségét megbeszéljék. Egyelőre azonban a külügyminisztérium maga sem ismeri az orosz delegátusok proposícióit. Ezek a tárgyalások tehát alapossággal megjelölt téma körül forognak.

A külügyminisztériumnak ez a kommunikéje mindenestre érdekes abból a szempontból, hogy végre hivatalosan is bejelentik, hogy tárgyalások folynak Románia és Oroszország között.

Tiz koporsó...

Hivatalos jelentés a domnesti erőd robbanásáról

Bukaresti tudósítónktól: A domnesti erőd három napon át tartott explóziók után elpusztult. Szerencsére anélkül, hogy nagyobb áldozatokat követelt volna. A hadianyag bizottságok attól tartottak, hogy a nehéz tüzéségi lövedékek raktára is felrobban, ez pedig Bukarest egyes külvárosaira, sőt belső kerületeire is végzetes hatással lett volna. A robbanás és a tűz azonban csodával határos módon megállott. Hozzá foghattak a vizsgálathoz. A Polizu tábornokból, Presbiterianu ezredesből és Pohrib ezredes-tüzoltófőparancsnokból álló szakértőbizottság a robbanás okáról és eredményéről a következőket állapította meg:

Cristache Dumitru munkavezető, aki az erődben a Ferochimica-társaság alkalmazottjaként dolgozott, tüzéségi lövedékeket szerelt Dumitru Costache és Vasile Nastase nevű munkásokkal. Dumitru — mert éppen szükség volt rá — a közeli fedezékbe küldte Nastasét valami speciális kulcsért, amivel a lövedékeket szerelik. Míg ezt az utasítást kiadta a munkavezető, hevesen gesztikulált és észre sem vette, hogy mozgó balkezevel erősen megütötte a jobb kezében tartott srappelt. Ez felrobbant. Így vette kezdetét a katasztrófa.

Összesen 60 vagon munició pusztult el. Tönkrement ezenkívül egy csomó német gyártmányú robbanóanyag-pótlék, amely szabad ég alatt volt felhalmozva. Az erőd köz vezető vasútvonal 200 méternyi távolságban megrongálódott, de kijavításához, már tegnap hozzákezdett egy műszaki század.

A 22 centiméteres lövedékek robbanása olyan hatalmas erejű volt, hogy helyenkint 20 méternyi mélységű tölcserék is keletkeztek nyomukban. Mindezek ellenére néhány vagon nagyobb kaliberű lövedék éppen megmaradt.

A halottak száma eddig tiz

— és pedig: nyolc férfi és két nő. Két súlyosabb sebesült a Coltea-kórházban fekszik, míg a könnyebb sebesülteket lakásukra szállították.

A Ferochimica-részvénytársaság tegnap tiz koporsót készített. Ezekbe helyezik a robbanás áldozatainak rettenetesen megcsontított, elszenesedett testét: Öt munkást máig sem aláltak meg.

A temetésre egész Bukarest lázasan készül. A szerencsétlenül járt munkásokat katonai pompával temetik el.

Két hivatalnoknő rettenetes bosszúja

Egy amerikai főpolgármester tragikus halála

Newyorkból írják: Irvington város főpolgármesterét Edward Folsomot hivatali szobájában találták holtan. Eleinte az hitték, hogy baleset áldozata, csak később állapították meg, hogy saját kezével vetett véget életének. Az öngyilkosságból olyan regény bontakozott ki, amelyet Viktor Hugo a „Nyomorultak” című világhírű munkájában már fel is dolgozott. Igazi „Jean Valjean” volt Irvington város polgármestere.

Harminc esztendővel ezelőtt Hamondspor város törvényszéke előtt állott Edward Folsom. Akkor mindössze 21 esztendő volt. A szép, erős fiút sajnálkozva nézte a bíróság.

— Hogy juthatott ennyire? — kérdezte tőle az elnök.

A fiatalember lesütött szemekkel vallotta meg, hogy halálosan szerelmes egy gazdag kereskedő leányába. Minthogy nem tudott másképpen közeledni, három csekket hamisított s a bankoknál nagyobb összegű pénzt vett fel. Ez kitűdött és letartóztatták.

— Tíz évi börtönrre ítélték őt ezért! — hirdette ki az elnök a bíróság határozatát.

A fiatalember mindössze három esztendőt töltött ki ebből a büntetésből, mert Newyork állam akkori kormányzója, Roosevelt Tivadar megkegyelmezett neki.

— A börtönből kijövet — beszélt később Folsom az egyik intimusának — az első gondolatom ő volt. Míg a cellában ültem vagy a fegyház munkatermeiben dolgoztam, állandóan az ő arca le-

Amikor az akadémikusok nem értik meg Anatole Franceot

Az irodalmi Nobel-díjat — épen a hagyományozó akaratához képest — csak olyan írónak szabad juttatni, akinek művei az idealizmus hitvallását hirdetik. Éveken át rejtély volt az egész művelt világ számára az, hogy Anatole France, aki nélkül épen úgy nem lehet elképzelni a világ most elmúlt 30 évét, amint Plato nélkül bajos elgondolni Athént — miért nem jutott sohasem ehhez a legnagyobbakat illető kitüntetéshez. 1921-ben aztán mégis Coignard abbé és Crainquebille ércnél maradandóbb alakja megteremtőjének jutott az irodalmi Nobel-díj. Ekkor tudtuk is meg az okát: miért mellőzték annyi éven át Franceot? Azért, mert az akadémikusoknak az volt a véleményük, hogy France minden írásában szkeptikus, tehát épen nem az idealizmus apostola. Ez a Franceot felülélesen megítélő vérszegény indoklás adott alkalmat France egyik jóbarátjának: Paul Gsellnek, hogy épen France műveiből és beszélgetéseiből kiszagattott gondolatokkal bebizonyítsa, hogy a szkeptikus France — idealista, még pedig a legfelsőbbrendűek közül, mert olyan szkeptikusnak lenni, mint Anatole France, annyi, mint bukott idealistának lenni, akinek mosolygón kételkedő szava mögül mindig kiérzik szívnek-lelkének lángolósa az emberiség legszentebb örök ideáljáért.

Ez a gondolatmenet vonul végig Paul Gsellnek „Anatole France beszélgetései” című könyvében, valamint Cserna Andor és Benedek Marcel más-más feldolgozása „Francebreviárium”-ain. Valamennyi elővasható a Hegedűs hírlapiroda kölcsönkönyvtárában.

begett előttem. Róla álmodtam, róla ábrándoztam. Szabad lévén, ellenállhatatlan vágy fogott el, hogy legalább lássam. Elmentem a házuk előtt és messziről figyeltem az ablakaikat... Végre egyszer megpillantottam a függönyök mögött. Éppen olyan csodaszép volt, mint azelőtt, éppen olyan jószág ömlött végig az arcán, mint azelőtt. Repülni szerettem volna hozzá, de összeszedve minden erőmet megfordultam és — hajrá nekimentem az életnek.

Igazi amerikai energiával kezdett el dolgozni. A szénszaknára vetette magát. Hatalmas vállalatokat alapított Irvingtonban s ezek a vállalatok mind beütöttek. Edward Folsom ugyyszóván napról-napra gazdagabb lett. De a vagyont nem tartotta meg magának. Mindenét jótékony célokra adta. Amikor már általános tiszteletnek örvendett, beállított ideáljához, akiért — persze a lány tudtán kívül — büntetendő cselekedetet követett el.

— Itt vagyok ismét — szólt hozzája — akar-e a feleségem lenni?

A leány szeme közé nézett és így válaszolt:

— Vártam magára... a magáé akarok lenni...

A legboldogabb házasságban éltek éveken keresztül. Folsom tekintélye nőttön nőtt, ugyanígy, hogy végül polgármesterré választották. Mint polgármester szívvel-lellekkel a közügyek szolgálatára állott. Nem ismert mást, csak a közönség érdekét. Trésztökökkel, bankokkal és hatalmas vállalatokkal szállott szembe, amikor arról volt szó,

Jön a

Tüzek

hogy „az ő népe” érdekeit megvédelmezze. Mondogatták is Irvington városában, hogy ők — a jó Isten után a polgármestert szeretik legjobban.

Körülbelül most egy esztendeje történt, hogy a városházának két női tisztviselője arra kérte a polgármestert, léptesse őket elő magasabb fizetési osztályba.

— Ez lehetetlenség — felelte Folsom — az önök szolgálati ideje nem engedi meg ezt az előléptetést. Csak dolgozzanak szorgalmasan, ha lehetséges, akkor talán majd később tehetünk valamit.

A két hölgy — mind a kettő leány — nem elégedett meg ezzel a válasszal. Minthogy valamiképpen értesültek a polgármester múltjáról, bosszút akartak állani rajta. Néhány nap múlva ismét bemutatták a szobájába s megmondották neki, hogy — ők mindent tudnak! A polgármester halotthalvány lett s dadogva kérte őket, hogy ne adják tovább titkukat.

— Az attól függ! — mondotta egyikük szemtellenül.

Folsom megértette a célzást és pénztárcájából nagyobb összeget adott át a két leánynak. Ettől fogva nem volt nyugta: A leányok most már nem előléptetést követeltek, hanem pénzt, pénzt, nagyon sok pénzt. A megrettent ember majdnem minden jövedelmét nekik adta, csak hogy ne beszéljenek és ne tárlják fel szomorú múltját. Még jótekonysági célokra sem áldozhatott többé, annyira markukban tartották a zsarolókat. Végül már nem bírt nekik többet adni.

— Ha nincs pénze, — mondták erre a lányok — akkor nem lesz becsülete... Holnap mint fegyenc fog Irvington népe előtt állani.

Ez annyira megdöbbentette a szegény embert, hogy revolvért fogott és agyonlőtte magát. Vagyona leltározásakor kintint hogy az özvegyre semmi sem maradt, minden a hitelezőké. A tragikus esemény mély benyomást keltett szerte Amerikában.

Fűszerkészítő: MARTON MANÓ

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Csak egy

próbáltegyen és meggyőződik,

hogy szövetségünkön legességeknek

legelőbbak és legjobbak. Szolid, olcsó kiszolgálás

HAVAS ÉS GRÜNFELD

posztó és bélésszövet kereskedők

Str. J. Vulcan (v. Nagy Sándor-utca) 4.

Odol szájvíz

nagyban és kicsinyben leg-
olcsóbb beszerzési forrása

Hattyu Aruház

Sas passage 72.

Harisnyák, svetterek,
gyermektrikók
leszállított árban

Blum Vilmosnál

Körös-parton

Saját készítményű esernyők a leg-
csóbb árban beszerzhetőkRendelet
a cégtábla-adóról

A városi tanács most teszi közhírré, hogy a cégtáblaadó 1923. április 1-től visszamenőleg életbelépett.

A határozat értelmében a kereskedés vagy foglalkozás minőségének, valamint az üzlettulajdonos vagy foglalkozást üző nevének feltüntetésére szolgáló cégtáblák után városi díj fizetendő és pedig: a) professzionisták, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanárok, fogorvosok és szülésznők által évenként 100 lei, b) kisiparosok által évenként 200, c) kiskereskedők által évenként 300 lei, d) nagykereskedők és gyárak, részvénytársaságok, szövetkezetek, biztosító társulatok és bankok által évenként 500 lei, e) nem az állam vagy az államban élő kisebbségek nyelvén szerkesztett idegen karakterű cégtáblák, valamint külföldi vállalatok helybe fiókjának cégtáblái után évenként 8000 lei.

A városi adóhivatal felhívja mindazon professzionistákat, iparosokat, kereskedőket, vállalatokat és intézményeket, melyeknek díjköteles cégtáblái vannak hogy azokat a városi adóhivatalnál 1923. november 15-től 30-ig terjedő időben jelentsék be. Az esedékes díj a fizetési meghagyás kézbesítését követő 35 nap alatt fizetendő be.

A bejelentés elmulasztása vagy téves adatok bejelentése kihágást képez és a fizetendő díj 5-10-szeres összegével büntetendő.

Keztyű-Ölönlegességek

Női és gyermek patent harisnyák
nagy választékban érkeztek az

Old-England-ba

Női ornyók

Nem üres reklám,
hanem valóság,

jól és olcsón vásárolhat

Witraelnél

Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 5

Kávé: és kosztüm szövetek, bar-
chet, flanel, vászon, schiffon stb.Régiségeket vásárol és elad,
különlegességek: porcelán,
üveg, fayence és email.

Nagyvár d, Szaniszló-utca 4.

Perzsaszőnyegek

már 2500 leltől

Gyári szőnyegekben

óriási választék

Milyen leszállított árak

Sternbergnél

Kishídő. Telefon 13-45

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök: I. Korba, II. Egérfogó, III. Kolozsvári bál, IV. Inkább a börtön az

irodalmi olimpiász darabjai A bérlet 35.
Péntek: Szép asszony kocsis, ujdonság 8-szor, B bérlet 36. szám.

Szombat délután: Az Aranykakas, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: A trónörökös, ujdonság 1-szor, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Gyimesi vadvirág, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: A trónörökös, ujdonság 2-szor, bérleten kívül.

Hétfő: A trónörökös, ujdonság 3-szor, A bérlet 37. szám.

A SZINHÁZI IRODA HIREI

— Az Olimpiász darabok bemutatató előadása. Csütörtökön este A bérletben lesz a bemutatató előadása a nagyváradi szerzők nagysikerű darabjainak. A színház drámai együttese teljes becsvágygyal készül az itteni bemutatató előadásra is, melylyel Kolozsvárott osztatlan sikerük volt.

— Trónörökös. Szombat este lesz a bemutatató előadása Vajda Ernő Trónörökös című szenzációs drámájának, mely a szomorú emlékeztető Mayerlingi tragédiát, Rudolf trónörökös szerelmét eleveníti fel. A Trónörökös dráma Erdély minden színpadán óriási érdeklődést vált ki úgy, hogy mindenütt sorozatos előadásban kerül színre. Nálunk e nagyon érdekesen megírt dráma négy egymásutáni előadásban van kitűzve és pedig szombat, vasárnap este bérleten kívül és hétfőn, kedden bérletben. A fő szerepeit ez érdekfeszítő drámának, melyet Tóth Elek rendez Jósika, Huzella, Tóth, Harsányi, Madas, Galambos és Bereng játszó. A Trónörökös, a címszerző Földes Mihály a kolozsvári színház tagja játsza mind a négy estén mint vendég. A Trónörökös előadásaira már meglehet váltani a jegyeket.

— Szép asszony kocsis. Két zsufolt ház kacagta és tapsolta végig a Rajna és Cobor mulatságos szövegű és kellemes zenéjű operettjét, a Szép asszony kocsisát, melyet pénteken este a bemutatató szereplőivel A bérletben megismétel az operettegyüttes. E kitűnő operett, melyben Pintérnek és Misogának nagyszerű duettje és táncai vannak, hosszabb ideig marad a színház műsorán. Az operett főszerepeit Borovszky, Biczó, Zilahy, Hetényi, Madas és Vigh fogják ezután is játszani.

Jön a

Tüzek

— Aranykakas. Szombaton délután mérsékelt helyárrakkal a nagy sikerrel felújított Aranykakas énekes bohózat lesz a színház műsorán. A női főszerepet Pintér Böske, Daxelmayer szerepét ez alkalommal Misoga fogja játszani.

— Gyimesi vadvirág. Vasárnap délután ugyancsak mérsékelt helyárrakkal a Gyimesi vadvirág énekes és táncos népszínmű kerül színre, teljesen új szereposztásban és betanulásban.

* Diadalmas asszony operett kottája és minden más kotta is megkapható a Hegedüs hírlap-iroda zenemű osztályában.

ELADÓ HÁZAK

Bémer-tér mellett magánház 4 szobás ürdő 550 ezer, Szilágyi Dezső-utcán 1 millió 2 százezer, Uri-utca 6 és 400 ezer, Szaniszló-utcán 600—400—300 ezer, Kossuth-utcán, Szacsavay-utca, Kispiac-tér mellett szép modern beköltöhető ház 650 ezer; vannak a város minden utcáján beköltöhető házak 60 ezer leltől 2 millióig szőlők, lakások, üzletek, butorozott szobák stb. Ha lakását, házát, szőlőjét, földjét, butorozott lakását eladni, kiadni, cserélni akarja, bizalommal forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem, bizományba bármit elfogadok. Lakásokat huszonegy óra alatt közvetítek.

WEISS GIZI közvetítő irodája

Str. T. pografel (Nyemca-utca) 4.

Str. Bratlanu (Szaniszló-u.) sark

Új szűcs üzlet!

Elvállalok mindennemű
szőrme munkákat mérsékelt
árak mellett

Bodnár Lajos

Sas-passage

Eladó ház a Szent János-utcán,
nagy telekkel, két el-
fogható 3 szobás lakással, gazdál-
kodásra alkalmas. Ár 250.000 lei.

INGATLAN FORGALMI IRODA

Str. Vlahuta (Szent János-u.) 70.

ASZÓDI

új termései theái

megérkeztek. Tavalyi rum literje to-
vábra is 26 lei. Kávé különlegessé-
geim naponta frissen és melegen
kaphatók

Kárpitosok, kocsigyártók és autógaragok figyelmébe!

Értesítjük, hogy a budapesti Beck és Gerő cég
kárpitos és kocsigyártó anyagraktárán k lerakatát
átvettük és üzletünket hatalmas raktárral

Str Alexandrii (v. Teleky-utca 4 sz. megnyitottuk

Állandó nagy raktár: szőnyegek, terítők, butorszövetek,
matrac esinvt, plüsch, mokett, paszománt,
autó vászon, kocsiszőnyeg, gummiszőnyeg, rugó,
afrik, zsineg, kárpitszeg, bőrvászon stb. cikkekben

„Rapid” Kereskedelmi Vállalat

Mintás ajánlatokkal szolgálunk.

Amikor a Rosé kvartett az essenai börtönben muzsikált

Beszélgetés a vonósnegyes egyik tagjával

Tegnap este a koncert után Rosé mester művésztársaival és nagyváradai tisztelőivel a Pál vendéglőbe ment vacsorázni. Ekkor alkalmunk nyílt beszélgetni a váradai származású Ruzicskával, a világhírű kvartett egyik kitűnő tagjával. Természetesen elsősorban az iránt az egész világsajtót bejárt élményük iránt érdeklődtünk, amelyben a fogoly Krupp előtt volt részük, akinek a szórakoztatására a börtönben muzsikáltak. Éppen a vacsorához készülődtek, mikor az Estilap munkatársa fölkereste az illusztris társaságot. Mindenki elfoglalta már a vendéglő hosszú asztalánál a helyét. Lehetek vagy tizenötven az asztal körül. A diszhelyen természetesen az őz mester ült s amilyen közvetlennek csak el lehet képzelni, egy suviettet gyömöszölt a gallériába. Kicsattanó piros arca, lányosan kék szemei nem voltak el fáradtságot. Csak le s föl mozgó kicsi fehér szakáll jelezte, hogy rajta is erőt vesz az éhség, pedig ő világhírű művész. Kenyérhajat ráncsall, lazó fehéren hullott rá egy Wolframógó fénye s a lámpaernyő árnyéka fénykoronát övezett a feje köré. Tőle jobbra és balra őrangyalként vigyáztak minden mozdulatára zenei életünk notabilitásai. Miféleképpen meg sem közelítettük a Mesztert, mert az annyi lett volna, mintha az égiekkel akarnánk kikezdeni.

Ruzicska a violás, akire éppoly féltékenyen őrködtek tisztelői, mint a Meszterre, isteni gesztussal kivonta magát az angyali szférából s átlépett egy üres asztalhoz s olyan kedvesen, ahogy csak nagy művész képes, végképpen megakadályozta a készülő mitológiai bonyodalmat.

— De kérem, a művész ur éhes! — repült felénk egy hang az éttermen keresztül.

Ruzicska nem volt éhes. Kértük, hogy csak pár szóval mondja el essenai élményüket.

— Nagyon szívesen elmondok mindent, ami önt érdekli, — felelte Ruzicska. És szavai nyomán mindjobban bontakozott egy döbbenetes dráma.

— Németországi körút után érkezünk Essenbe. A házigazdám, az Erbach zongoragyár igazgatója, akit Heimersdorfnak hívnak, beleegyezésünkkel érintkezésbe lépett a francia katonai hatóságokkal, hogy játszhasunk a foglyok előtt. Vasárnap délelőtt elmentünk a katonai fogház templomába. Ekkor már ott voltak a foglyok is mintegy nyolcvanan. Padosorok helyett a fogházi rend ládásokkal építettett a templom közepére. Minden ülés helyén egy láda volt, amelynek a tetejéről a foglyok kidugták a fejüket. Mikor játszani kezdtünk, még nem tudtuk, a nyolcvan fej közül melyik a Kruppé.

Majd így folytatja a kiváló művész: — Először Beethoven játszottunk, aztán Mozartot. A két darab után megértük, az őrség parancsnokát, egy igen fiatal francia tisztet, kérdezzük meg a raboktól, akariák-e, hogy még valamit játszunk nekik. Különösen megértő volt az a sóhajrásszerű, siri hang, amely a nyolcvan szájról elröppent. Ismét leültünk az oltár előtt elhelyezett fotelállványok köré s most egy Schubertet adtunk elő...

— Azután kibújtak a ládából a szécsécséti emberek s ekkor egy alacsony, rendkívül elegáns ur vonta magát a figyelmet. Krupp volt. Igazgató társai, akik szintén ott voltak vele, fel sem tűntek. A tiszt megengedte, hogy néhány szót beszélhessünk az essenai nagyvárossal.

— Látni választékos öltözetét, sugárzó tisztaságát, azt a reményt fejeztük ki előtte, hogy megkülönböztetett bánásmódban részesül s nincs panasza semmire.

— Panasgom nincs — felelte büszkén — de megkülönböztetésben sincs részem. A francia parancsnokság fölajánlotta nekem, hogy a többi foglyokkal szemben hajlandó kedvezményeket adni. Külön ellátást, külön kosztot... Nem fogadtam el. Nem érzek különbséget

Tehervonat és két mozdony karambolja a predeáli alagutban

— Lapzárta után —

Bukarestből jelenti a Rador: A predeáli alagutban tegnap délután a 2323. számú tehervonat, amelyet Predeálból Brassóba indítottak összeütközött két mozdonyral. Az összeütközés oka az volt, hogy a két mozdony elindításánál nem tartották be az előírt tíz perces várakozási időt és így a korán indított mozdonyok az alagutban ráfutottak a tehervonatra utolsó kocsijára. Az össze-

köztes és a többi fogoly között.

— Aztán megjegyezte még Krupp, hogy nagyon örül a szórakozásnak, amit előadásunkkal szereztünk neki. És reménykedik, hogy nem tart már sokáig a fogolyélete. Revízió alá veszik az ügyét s társaival együtt kiszabadul.

— Általában yéve — tette még hozzá Ruzicska — idegesnek láttuk Kruppot, aki csak akaraterővel leplezte a nagy nyugtalanságot, ami benne dult.

— Harminc percig tartott az essenai börtönben a tartózkodásunk. Rendkívül lehorgoltan jöttünk el.

... S ha hallott volna bennünket játszani az után, mikor a nyolcvan kádába zárt fejet megláttuk...

ütközés következtében a vonat utolsó két kocsija és a mozdony zárókocsija kisiklott. A pályatest olyan erősen rongálódott meg, hogy a közlekedést csak nagy késéssel lehet lebonyolítani. Az összeütközés következtében Szóia Lázár fékező láb szartörést szenvedett, négy vasutas könnyebben megsebesült. A sebesülteket a brassói kórházba szállították.

Lazar Aurel éles kifakadása a megyei közigazgatási bizottságban

Különösebb jelentősége nem igen van a megyei közigazgatási bizottság létezésének, amióta az autonomia nem több emléknél, de arra mégis jók a bizottság ülései, hogy dr. Lazar Aurel egy-egy filippikában elmondja mondait, ami sokaknak szívét nyomja, de amit nagyon keveseknek áll módjukban nyíltan kifejezésre is juttatni.

Hodor Viktor prefektus távollétében Tempelean Dezső alispán elnököl a megyei közigazgatási bizottság ma délelőtti ülésén. Az alispáni jelentés után

Lazar Aurel dr. kérte, hogy minden hónapban pontosan hívják össze a bizottságot. Azután tiltakozott Lazar a belügyminiszternek ama rendelete ellen, amelylyel Veres Bélát mezőtelegi főszolgabíróvá kinevezte. Veresnek — mondotta Lazar — nincs meg a kellő kvalifikációja és a kinevezéssel csak a jó liberális pártembert akarták jutalmazni. Kéri, hogy a bizottság kérje a minisztertől ennek a kinevezésnek a visszavonását.

A tanfelügyelő nem jelent meg az ülésen, — állítólag azért, mert úgy érzi, hogy már nem köteles erre. Lazar Aurel kemény kritikával kísért a tanfelügyelő magatartását is.

— A megyében sok iskola — ugymond — tanító nélkül áll, mert a tanfelügyelőség egyszerűen elbocsátotta a tanítókat. Hiába küzdünk mi az analfabétizmus és az alkoholizmus ellen, ha a falvakban nincsenek vagy nem működnek tanítók. Legutóbb is 32 tanítót menesztettek állásából; most mind munkátlanul jár és éheznek. Ez barbarizmus!

Végül az agrártanácsos távol-

maradása adott alkalmat Lazar dr.-nak feltűnő felszólalásra:

— Valóságos anarchia uralkodik az agrárreform végrehajtása körül — mondotta. — És éppen ilyenkor nem jön el az agrártanácsos ur, sőt még irodájában sem található, hogy valamiképpen felvilágosítást ne kérhessünk tőle. Pedig tudjuk, hogy különbséget tesznek községek és községek között. Hallatlan visszaélések történnek az ugynevezett obstekekkel (termelészövetkezetek). Az ideiglenes kisajátításokat pedig a legszerencsétlenebb intézkedésnek tartom. Tessek elképzelni, mi lesz akkor, ha ezeket az ideiglenesen kisajátított földeket visszaveszik a parasztoktól! És első következménye máris mutatkozik ennek a kétbalkezes kisajátításnak: a földek nagyrésze bevetetlen marad, mert a paraszt úgy gondolkodik, hogy úgy is visszaveszik tőle a földet. Sokan csinálnak kisdud üzleteket ezzel a földosztással. Pedig ezért mindnyáján, akik Biharban élünk felelősek vagyunk. Kérem alispán urat, vessen véget ennek a vakmerő indolenciának.

Az ülésen ezután még kisebb folyó ügyeket vitattak meg.

Német menekülteket internáltak Szatmáron

Bukarestből jelenti a Rador: A Viitorul írja, hogy a legutóbbi német események következtében többszáz német menekült érkezett Románia határára, akik az ország belsejébe igyekeznek. Többen át is lépték a határt, de ezeket Szatmáron internálták. A kormány utasította a határmenti hatóságokat, hogy akadá-

lyozzák meg a menekültek határátlépését, mert Románia nem lehet egész Európa szociális katalizmájának menedékhelye. — Már ma is több mint százezer különböző menekült tartózkodik az országban és ennek a számnak további szaporítása már nem kívánatos.

Jön

Tüzek

Az Ulain-ügy fejleményei

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Nyolcórás Újság hivatalos hívről úgy értesül, hogy csak az esetben kerül Ulainék ügye státiális bíróság elé, ha a szükséges előzetes eljárást a parlament állásfoglalásának hosszadalmasága nem gátolja meg. Ellen esetben az ügy rendes bíróság elé kerül.

Az igazságügyminiszter utasította Sztrache Gusztáv főtanácsost, hogy az ügyben a nyomozást rövidesen befejezze és az iratokat terjessze fel hozzá, hogy az ügyet a mentelmi bizottság elé vihesse.

A MÁS KEZE.

Gróf Majláth erdélyi püspök egyik székelyföldi körutján alkalmával az alkohol káros hatásáról mondott beszédet. Az atyafiak megértően és helyeslőleg bólogtattak, de mikor a püspök felszólította őket, tartsák fel a kezüket annak ígéretéül, hogy egy félévig tartózkodni fognak minden nemü szeszestől élvezetétől, egyetlen férfiköz sem volt látható.

A falu plébánosa haragjában és szegyenkezésében magánkívül rontott megátalkodott híveinek sűrű tömegéhez, dühös szavakkal kényszerítvén a szent fogadalomra a kerges kezeket, amíg egy öreg göbő tavaszul így nem tiltakozott:

— Ugyan főtisztelendő ur, ne fárasssa a más kezét! ...

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN	250
NEWYORK	6950
LONDON	2491
PÁRIS	3175
PRÁGA	1643
BUDAPEST	0030250
MILANO	248250
BUKAREST	20250
BECS	00080

NAGYVÁRADAI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	138
OSZTRÁK KORONA	362
FRANCIA FRANK	11
CSEH KORONA	555
SVÁJCI FRANK	3390
DOLLÁR	193
LIRA	850
FONT STERLING	855
MÁRKA	---

Hadjárat zugbodegák ellen

A váradai utcák külső képe az utóbbi hónapokban meglepő változáson ment át. Ugyiszólván minden második házban ugynevezett mozgó bodegákat rendeztek be, ahol minden előírás melőzésével árusítanak különböző hideg sőt meleg ételeket. Ezek a zug bodegások most már nem csak a mellékutcaokban, de a város főbb utvonalaán levő házakba is bemenészkednek és a közegészségügyi szabályokba ütköző vétségeken kívül, alaposan lezüllesztik az utvonalak izlésbeli nivóját.

A rendőrség fokozottabban kívánja ellenőrizni a bodegások engedélyét és éppen erre tekintettel közli az Estilap útján mindazokkal, akiknek nincsen szabályszerű engedélyük, azonnal szüntessék be az elárusítást, mert a rendőrség súlyos pénzbírságon kívül, könyörtelenül kifogja őket tessékélni a bodegává alakított helyiségekből.

Nagyvárad Takarékpénztár.

RÉSZVÉNYKIBOCSÁTÁSI HIRDETMEY.

A Nagyvárad Takarékpénztár 1923 március 8-án tartott rendes közgyűlésén hozott határozata alapján, kormányhatósági jóváhagyástól feltételezetten társaságunk 5.400.000 lei alapitókáját 10 millió leire emeljük fel. Aláírásra bocsátunk 2300 drb 2000 lei névértékű névre szóló új részvényt a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvényekből a régi részvények birróságainak elsőbbségi jogot biztosítunk úgy, hogy minden hat drb régi részvény alapján egy új részvény vehető át, a fennmaradó összes részvények elhelyezéséről, illetve értékesítéséről az igazgatóság gondoskodik. Hányadrészvények nem bocsátatnak ki.

2. Az új részvények kibocsátási árfolyama darabonként 2500 lei, ebből 2000 leit a részvénytőke javára, 500 leit a tartalékalap javára írunk.

3. Az elővételi jog 1923. nov. 24-ig bezárólag az intézet pénztáránál gyakorolható. Azon részvényes, aki elővételi jogát a fenti határidőn belül nem gyakorolja, ezen jogát elvesztis az így szabaddá váló új részvények elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik.

4. Az elővételi jog gyakorlása végett a régi részvények bemutatandók. Az igazgatóság elfogad eredeti részvények helyett indokolt esetekben pénzintézetek, valamint közpénztárak által kiállított oly letéti elismervényeket, melyeken a részvények tulajdonosa és a részvények folyószáma és darabszáma fel van tüntetve.

5. Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg a teljes részvény vételár egyszerre befizetendő.

6. A befizetésről névre szóló ideiglenes elismervényt állítunk ki, mely elismervények az igazgatóság által megállapítandó időpontban új részvényekkel fognak kicseréltetni.

7. A kibocsátandó új részvények 1923. január 1-től kezdve részesülnek az üzleti eredményben.

Kelt Nagyváradon, 1923. nov. 13-án.

Nagyvárad Takarékpénztár
igazgatósága.

Öz. Petriné látszerész üzletében

Bul. Reg. Ferdinand 9

van HERBST FÜLÖP

örösi brilliánt, arany,
ezüst és óráru kerakata
olcsón ott vásárolhat.
Veszek brilliántot, aranyat,
ezüstöt, régi pénzeket

Hálószoza

vadonat új, meiszett tűkörrel,
gyönyörű kivitelben, sürgősen
eladó. Megtek nihat 389

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. 1. em.

Ogyes

elárusító leány

felvétetik

Eugen Grosz si Co. céghez

Bul. Reg. Ferdinand 14.

FORGALMAS utcában bolthelyiség,
bármilyen műhelynek, üzletnek kiadó.
Cim a Hegedüs hírlapirodában. 945

KÜLÖNFÉLÉK

ELSŐRENDÜ házikoszt kapható, ebéd
vacsora 650 lei. Ugyanott koszt kvár-
tély azonnal kapható. Strada I. C. Bra-
tianu (Szaniszló-utca) 48. 944

URIHÖLGY teljes ellátást keres külön
szobával, uricsaládnál. Cim: Hegedüs
hírlapirodába kér. 950

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

SZÉP butorozott szobát keresek ele-
gáns lakásba külön bejárattal. Discreti-
ba tartom. Cim: „Nem vagyok nagy-
várad” jelígre a Hegedüs hírlapirodába
kérek. 960

HÁLÓSZOBA berendezés, lakással
együtt azonnal átadó. Cim a „Nagyvá-
rad” kiadóhivatalában. 957

ALKALMAZÁS

NYOMDAVÁLLALAT keres a helyi
piacon bevezetett, ügyes szakembert,
aki a kalkulációban és munkavállalásban
teljesen jártas. Írásbeli ajánlatok „Jövő”
cim alatt a Hegedüs hírlapirodába kü-
lendők. 940

NÉMET kisasszonyt 2 gyermek mellé
azonnalra keresek. Pável-u. 12. szám.
Klein. 924.

BEJÁRÓ takarító azonnal
felvétetik. Strada Episcopul Cio-
rogariu (Uri-utca) 15. földszint
5. ajtó.

FELSŐRUHA varrónő házakhoz ajánl-
kozik, str. Cogalniceanu (Várady Zsig-
mond-utca) 15. 930

ELSŐRENDÜ munkások felvétetnek
fehérhímzés, ajour, filét, gobelin, kelim,
batik munkához. Strada Lakatos utca 8.
Kapu alatt jobbra. 958

TANULÓ leány és fiú jó fizetéssel fel-
vétetik. Szombaton zárva Carnevalban,
menetjegyirodával szemben. 954

ORVOSI rendelőbe szobaleány felvé-
tetik. Jelentkezhetni dr. Bálintnál, strada
Saguna (Kapucinus-utca) 2. délután
3-6. Ellátás nincsen. 952

ÜGYES fiatal nő bejárónőnek ajánl-
kozik. Cim Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. 947

DROGUISTA segéd, ki román, ma-
gyar és német nyelvet bírja, több évi
gyakorlattal állást keres. Cim Hegedüs
hírlapirodába. 946

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ hosszú Dör hangverseny zon-
góra 15.000 leiért. Cim Hegedüs hírlap-
irodában. 932

ELADÓ beköltözhető új 2 szobás ma-
gánház 60 ezer lei, 40 ezer lei azonnal
fizetendő Weinzi Gizi Nyomda-u. 4 927.

RAGLÁN, TÉLIKABÁT és ÖLTÖNY SZÖVETEK

olcsó bevásárlási forrása

SZÉKELY

posztóáruháza Str. Avram I. (Kossuth-u.) 5

ELADÓ díófa ebédő börszékkal,
ébenfa szalon, gyöngy és réz berakás-
nal, antik szekrény, róasztal, consul tű-
kör, ovál asztal és 2 nagy asztal fiókkal
üggyvédnek vagy varróműhelybe is al-
kalmas. Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 908

TELJESEN új 4. számú Ahrenheim
pénzszekrény eladó. Cim Hegedüs hírlap-
irodában. 949

KERESEK 6-10 kat. hód I. oszt. föld-
det Félix-fürdő közelében megvételre.
Ajánlatokat kérem öz. Zilahy Gyuláné
kereskedelmi irodájába str. Alapi utca 1.
953

FIKUSZFA gyönyörű szép terjedelmes
eladó. Strada Horia (Báthory-utca) 15.
ajtó 10. 941

ELADÓ 12 személyes ezüst étkező
evőeszköz, 116 darabból. Cim Bulewar-
dul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30.
jobbra. Szász. 904

MEGVÉTELRE keresek jókarban levő
német Berlitz első könyvet. Cim Hegedüs
hírlapirodában. 936

BIZOMÁNYBA elfogadok bármilyen
fehérneműt, — porcellánokat, szőnye-
ket és képeket. Bulewardul Regele Fer-
dinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász.
903

GYERMEKKOCSIT megvételre keres-
ek, jókarban levőt. Cim a Hegedüs hírlap-
irodában. 937

ELADÓ 61 ház sürgősen olcsóért
60.000—3 millióig, 10 szőlő 1—20 holdig
Tománénál, Nilgesztelep 3—6-ig strada
Sf. Ladislau (Körös-utca) 7. 931

ELADÓ vagy elcserélendő Diószeg
mellett 60 k. hold szántó és kaszáló-
birtok Magyarországon levő ugyan-
lyennel Weisz Gizi Nyomda-u. 4. 928

ELADÓ 12 személyes ezüst étkező
evőeszköz 116 drb.-ból. Bulewardul Re-
gele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra
Szász. 884

ELADÓK gyönyörű szép fehér him-
zett stórok és dupla ágyterítők. Bule-
wardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)
30. Szász. 906

HASZNÁLT, jó karban levő hordókat
ajánlok nagyban és kicsinyben. Berkes
Str. Gojdu (v. Beöthy Ödön-utca) 29.
453

MEGÉRKEZETT Chemnitz lerakatban
a legjobb gyermek harisnyá. Gyárt árak!
Cosbuc (Szalárdi) ucca 9. (bejárat Alapi-
uccán) emeleten. 373

EGY persianer rövid női bunda és
egy nagy férfi szörme, béléses auto bun-
da eladó. Bulewardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 955

ORVOSI rendelőbe vagy nagyobb
szobába alkalmas butor garnitúra, amely
áll kis kerek asztal, 2 bőrfotel, 4 szé-
k, 1 divány, 1 állóóra, nagy tűkör és do-
hányasztal sürgősen és olcsón eladó.
Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. jobbra. Szász. 950

ELADÓ ház 3 szobás lakással jó for-
galmu kovácsműhelylyel Tenkén Piac-
tér 103. 961

BIRSALMA kilóra 8 leiért kapható
Hersch Lázárnál, Strada General Mosoiu
(Mezey Mihály-utca) 1. 948

KÖZÉPTERMETRE több férfi öltöny,
jókarban olcsón eladó. Strada General
Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 5. Lőh. 251

ZONGORÁT bérbe veszünk magas
bőrösszeggel a Bonbonnierbe. 945

ELADÓ abroszok, szalvéták, se-
lyem batik, kicsi és nagy lámpaernyők,
rózsaszín selyem vatta paplan, ebédő
perzsa kisebb, perzsa és szimrna sző-
nyegek, képek, indiai ezüst sál, fehér
és fekete kócsag, török sál, színes kötött
abrosz, perzsa dvány párna, silskin ró-
vid kabát, egy férfi bunda nutria bélés-
sel és silskin gallérral. Bulewardul Re-
gele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra
Szász. 907

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad

LEGOLCSÓBB

LEGGYORSABB

LEGPONTOSABB

Utlevel és Vizum ügyekben

SCHREIER

Parcul Stefan cel Mare
(Tisza Kálmán-tér) 1.

Allandó futárjara Kolozsvár, Brassó és Bukarest között
Díjtalan felhívítás! Levélbeni megkeresésre azonnal válaszolunk!